

จดหมายข่าว

ผลิตใหม่

ข่าวในวงการวิจัยและพัฒนาการเกษตร

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ISSN 1513-0010

2

พิกูเนีย ไม้ดอกสีสดใส ปลูกอย่างไรให้สวย

7

เตรียมพร้อม
รับมือทุเรียน

12

พืชพันธุ์ใหม่
กรมวิชาการเกษตร

16

ทุเรียน 3 พันธุ์ใหม่

พิทูเนีย ไม้ดอกสีสันสดใส ปลูกอย่างไรให้สวย

พิทูเนีย เป็นไม้ดอกไม้ประดับที่มีความสวยงามและมีความหลากหลายมาก ทั้งด้านสีเส้นที่มีตั้งแต่ขาว ชมพู ส้ม แดง ม่วง เหลือง เขียว สลัดสี เส้นขีด ฯลฯ นอกจากนี้ ขนาดดอกก็ยังมีแตกต่างกันไปด้วย ได้แก่ ดอกเล็ก ดอกกลาง ดอกใหญ่ กลีบดอกชั้นเดียว กลีบดอกซ้อน กลีบดอกกระบายเหมือนกระโปรงเจ้าสาว ด้วยความสวยงามที่หลากหลายนี้เองที่ทำให้ “พิทูเนีย” เป็นไม้ดอกไม้ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในการนำมาใช้ประดับตามสถานที่ต่างๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหารแพด สถานที่ท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความสวยงามดึงดูดผู้เข้ามาใช้บริการให้มากขึ้น รวมถึงเพิ่มมูลค่าของสถานที่และสินค้าให้สูงขึ้นตามไปด้วย หรือแม้แต่ตามร้านขายไม้ดอกไม้ประดับทั่วไป ก็จำเป็นต้องมีพิทูเนียสีต่างๆ แหวนเรียงรายหน้าร้าน เพื่อเรียกลูกค้าหรือผู้รักในความงามของตนไม่เข้าร้าน

พิทูเนีย มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Petunia hybrida* เป็นไม้ดอกไม้วงศ์ Solanaceae มีลักษณะลำต้นที่หลากหลาย ทั้งลำต้นตั้งตรงและลำต้นเลื้อย สามารถเป็นได้ทั้งไม้ดอกไม้กระถาง (Pot plant) และไม้ดอกไม้ประดับแปลง (Bedding plant) และในปัจจุบันพิทูเนียมีแต่ลูกผสมทั้งสิ้น ลักษณะใบของพิทูเนียเป็นใบเดี่ยว ออกเป็นคู่ๆ ตรงข้ามกันไปตามลำต้น รูปใบมนปลายใบแหลม มีเนื้อใบที่อ่อนนุ่ม ขอบใบเรียบเกลี้ยงไม่มีจัก บนผิวใบจะมีขนละเอียดปกคลุมอยู่ทั่วไป ขนาดใบขึ้นอยู่กับพันธุ์ โดยส่วนใหญ่แล้วมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 นิ้ว ใบมีสีเขียว ก้านใบสันติดกับกิ่ง ดอกออกเป็นช่ออยู่ตามปลายกิ่งยอดของต้น ดอกเป็นรูปแตร ปลายดอกแยกออกเป็น 5 กลีบ หยักเป็นลอนคลื่น แต่ละกลีบเชื่อมติดกัน (วิทย์, 2542)

การขยายพันธุ์

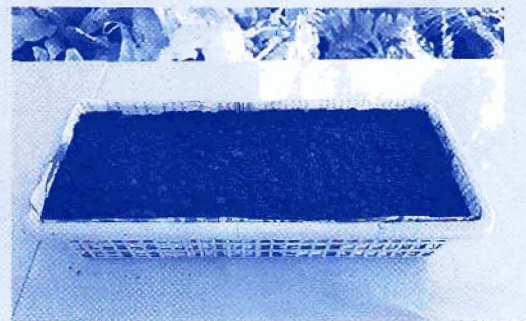
พิทูเนียเป็นไม้ดอกไม้ที่ขยายพันธุ์ได้ทั้งการเพาะเมล็ดและปักชำยอด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ปลูกเลี้ยง สำหรับการผลิตพิทูเนียในเชิงการค้า ควรใช้วิธีเพาะเมล็ดจะทำให้ได้ต้นที่สวยงามสมบูรณ์กว่าการปักชำยอด ด้วยเมล็ดพิทูเนียมีขนาดเล็กมาก เล็กกว่าปลายดินสอมองคล้ายฝุ่น เมล็ด 1 กรัม มีประมาณ 9,000 เมล็ด ดังนั้นจึงต้องใช้ความระมัดระวังและความชำนาญเป็นพิเศษในการเพาะ พิทูเนียเป็นไม้ดอกไม้ที่ชอบดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุสูง ระบายน้ำและอากาศได้ดี ซึ่งสามารถใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เช่น แกลบผุและขุยมะพร้าว เป็นต้น

1. การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด เป็นวิธีที่นิยมใช้ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงการค้า เนื่องจากทำให้ได้ต้นที่มีทรงสวย แข็งแรง และออกดอกมาก อุปกรณ์ที่ต้องเตรียม ได้แก่ กระบะพลาสติกทรงเตี้ย กระดาษหนังสือพิมพ์ กรรไกร บัวรดน้ำ และพีท เป็นวัสดุเพาะ หากไม่มีพีทสามารถใช้ขุยมะพร้าวหมัก : ทราย อัตรา 1:1 หรือ ขุยมะพร้าวหมัก : แกลบหมัก อัตรา 2:1 แทนได้ ซึ่งวัสดุผสมดังกล่าวจะทำให้ได้ต้นกล้าที่มีความงอกและการเจริญเติบโตดีใกล้เคียงพีท (ทิพย์ครุณี, 2547) โดยมีขั้นตอนการเพาะเมล็ด ดังต่อไปนี้

- เริ่มจากการตัดกระดาษหนังสือพิมพ์กรุกระบะเพาะให้พอดีกับกันกระบะและขอบทั้งสี่ด้าน เพื่อป้องกันวัสดุเพาะและเมล็ดพิทูเนียไหลทิ้งขณะรดน้ำ

- วัสดุเพาะที่เตรียมไว้ ต้องรดน้ำให้ชื้น และเคล้าให้เข้ากันก่อนนำมาใช้ โดยเราสามารถสังเกตได้ง่ายๆ จากการกำวัสดุเพาะ หากความชื้นพอดีจะกำแล้วมีน้ำซึมออกมาตามร่องนิ้วเพียงเล็กน้อย แต่หากชุ่มเกินไปเมื่อกำวัสดุเพาะแล้วจะมีน้ำไหลเยิ้มออกจากมือ

- ใส่วัสดุเพาะให้เกือบเต็มกระบะ โดยให้เว้นจากขอบลงมาประมาณ 1 เซนติเมตร เกลี่ยวัสดุให้เรียบเสมอกัน และเจาะร่องตื้นๆ สำหรับโรยเมล็ด

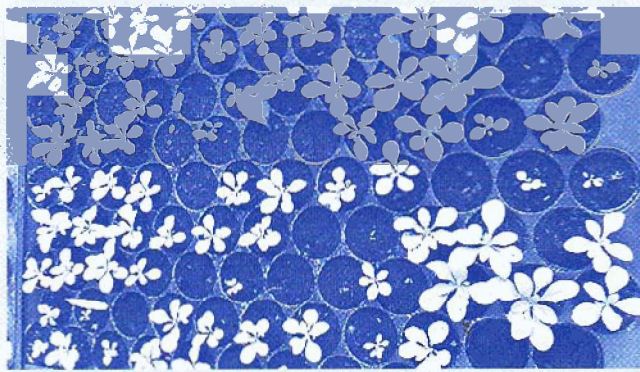

- โรยเมล็ดเป็นแถว แล้วนำวัสดุเพาะโรยกลบบางๆ ระวังอย่าให้หนาเกินไป เนื่องจากเมล็ดและต้นกล้าพิทูเนีย มีขนาดเล็กมาก จะทำให้ต้นกล้าที่งอกใหม่เน่าก่อนที่จะโผล่พ้นดิน

- การรดน้ำ ควรใช้บัวฝอยละเอียดเพื่อป้องกันไม่ให้หยดน้ำกระแทกผิววัสดุเพาะแรงเกินไปจนทำให้เมล็ดพิทูเนียกระเด็นหายไป หรืออาจตัดกระดาษหนังสือพิมพ์ ขุดน้ำปิดผิวด้านบนวัสดุเพาะอีกชั้นก็ได้ แต่เมื่อครบ 7 วัน ควรนำกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ปิดอยู่นี้ออก เนื่องจากอาจมีต้นกล้าที่เริ่มงอกและต้องการแสงในการเจริญเติบโต

- ต้นกล้าพิทูเนียจะเริ่มงอกประมาณ 7 วันหลังเพาะเมล็ด และสามารถย้ายต้นกล้าจากกระบะเพาะลงถาดหลุม ประมาณ 14 วันหลังเพาะเมล็ด ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องย้าย เพื่อให้พิทูเนียเจริญเติบโตได้รับอาหารจกทางรากและรับแสงได้เต็มที่ ไม่เบียดกันเกินไป ในระยะถาดหลุมนี้สามารถใช้พีทหรือวัสดุเพาะดังกล่าวข้างต้นได้

- ในระหว่างที่ต้นกล้าอยู่ในถาดหลุมนี้ ควรให้ปุ๋ยทางใบอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง ให้ระยะทาง การให้ปุ๋ยสม่ำเสมอ ปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นสูตร 20-20-20 อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ร่วมกับปุ๋ยธาตุรองและธาตุเสริม อัตรา 3 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

- หลังจากย้ายต้นกล้าลงถาดหลุมแล้วประมาณ 4 - 6 สัปดาห์ สามารถย้ายลงกระถางต่อได้ โดยให้สังเกตจากใบพิทูเนียในแต่ละหลุมใกล้ชนกัน หรือต้นกล้าเขียวและโตเต็มที่ ให้ย้ายลงกระถางได้ หากมีต้นกล้าในถาดหลุมเริ่มเหลืองนั้น เป็นสัญญาณเตือนว่าอาจเลยระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว ต้องรีบย้ายกล้าลงกระถางโดยด่วน ซึ่งหากช้ากว่านี้จะทำให้ต้นกล้าพิทูเนียชะงักการเจริญเติบโตหรือแคระแกร็นได้

- การนำต้นกล้าพิทูเนียออกจากถาดหลุม สามารถทำได้ง่ายๆ โดยการจับที่โคนต้นเบาๆ แล้วใช้มืออีกข้างดันกันหลุม ต้นกล้าจะหลุดออกจากหลุมเห็นเป็นรากถักกันไปมา ค่อนข้างแน่น นั่นหมายถึงต้นกล้าสมบูรณ์ดี รากกระจายตัวดี จะทำให้ได้พิทูเนียที่แข็งแรงและให้ดอกสวยงาม หากต้นกล้าไม่ค่อยมีราก แปลว่าอาจรดน้ำมากเกินไป เมื่อย้ายลงกระถาง

ควรระวังมากขึ้นอย่าให้แฉะ เนื่องจากพิทูเนียเป็นไม้ดอกที่ไม่ชอบความชื้นแฉะ

- ในระยะกระถางนี้ใช้วัสดุผสม ได้แก่ ขุยมะพร้าว: แกลบ:ปุ๋ยหมัก อัตรา 1:1:0.5 จากประสบการณ์การปลูกเลี้ยงพิทูเนียของผู้เขียน พบว่า สูตรนี้จะทำให้รากพิทูเนียเจริญเติบโตได้ดี ต้นแข็งแรง และให้ดอกสวยงาม แต่จำเป็นต้องรดน้ำวันละ 2 ครั้ง เพราะวัสดุผสมสูตรนี้ไม่ค่อยอุ้มน้ำ ซึ่งหากผู้ปลูกต้องการความสะดวกไม่ต้องรดน้ำบ่อย (รดน้ำวันละครั้ง) ควรเพิ่มดินในวัสดุผสมเพื่อให้สามารถอุ้มน้ำได้มากขึ้น เป็นสัดส่วน ขุยมะพร้าว:แกลบ:ปุ๋ยหมัก:ดิน อัตรา 1:1:0.5:0.5 โดยหากเพิ่มดินมากเกินไปจะทำให้น้ำหนักของกระถางมากขึ้นย้ายไม่สะดวก รวมถึงความหนาแน่นของวัสดุปลูกจะมากทำให้รากพิทูเนียเจริญเติบโตไม่เท่าที่ควร ในขั้นตอนการย้ายปลูกลงกระถางนี้ ควรใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ปริมาณ 1 ช้อนชารองกันกระถาง โดยต้องระวังอย่าให้รากสัมผัสกับปุ๋ย

2. การขยายพันธุ์โดยการปักชำ เป็นวิธีการขยายพันธุ์ที่นิยมใช้ในกรณีที่ต้องการจะรักษาลักษณะของพิทูเนียที่ชอบหรือต้องการไว้ไม่ให้เกิดการกลายพันธุ์ จำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ กระบะ หรือถาดหลุมที่มีช่องค่อนข้างใหญ่ น้ำยาเร่งราก กรรไกรที่คมและสะอาด โดยมีขั้นตอนการปักชำดังต่อไปนี้

- เตรียมวัสดุชำลงกระบะหรือถาดหลุมให้เรียบร้อย เกลี่ยให้เรียบและแน่นกำลังดี ซึ่งต้องรดน้ำวัสดุให้ชื้นก่อนปักชำเช่นเดียวกับการเพาะเมล็ด วัสดุที่ใช้อาจเป็นถ่านกลบเพียงอย่างเดียว หรือถ่านกลบ:ทราย อัตรา 1:1 หรือถ่านกลบ:ขุยมะพร้าว อัตรา 1:1 ขึ้นกับวัสดุที่มีในท้องถิ่นหรือผู้ปลูกสามารถหาได้ง่าย

- การเลือกกิ่งยอดที่สมบูรณ์ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป ตัดส่วนที่เป็นช่อดอกทิ้ง ความยาวกิ่งชำประมาณ 3 - 4 นิ้ว (มี 3 ข้อ) แต่งใบให้เหลือเพียงเล็กน้อยเพื่อลดการคายน้ำ รอยตัดต้องคมไม่ซ้ำ นำกิ่งที่เตรียมไว้ไปแช่น้ำยาเร่งรากก่อนปักชำ แล้วเสียบกิ่งชำลงวัสดุให้ข้อพิทูเนียอยู่ใต้ดิน 1 ข้อ กดวัสดุให้รัดข้ออย่างเบามือ

- รดน้ำกระบะหรือถาดหลุมปักชำวันละ 2 ครั้ง (เช้า-เย็น) โดยควรใช้บัวฝอยเช่นเดียวกับการเพาะเมล็ด เพื่อป้องกันไม่ให้หยดน้ำไปกระแทกกิ่งชำให้เคลื่อน จะทำให้กิ่งตายได้

- หลังจากปักชำไปได้ 7 วัน ให้เริ่มสังเกตกิ่งชำว่า “เป็น” หรือ “ตาย” โดยไม่ต้องถอนออกมาดู ซึ่งสามารถสังเกตได้จากสีและความสดของกิ่ง หากกิ่งชำยังเขียวสดหรืออาจเริ่มมีตายอดแตกออกมาให้เห็น นั้นแสดงว่ากิ่งชำนั้น “เป็น” ให้ดูแลรดน้ำให้ชุ่มประจําสัปดาห์เหมือนการดูแลต้นกล้าจากการเพาะเมล็ด แต่หากกิ่งชำเหี่ยวและเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล นั้นแสดงว่ากิ่งชำนั้น “ตาย” ให้ดึงทิ้งได้เลย เพื่อป้องกันการเป็นแหล่งสะสมของโรค

การออกดอกของพิทูเนีย

หลังจากที่ผู้ปลูกย้ายพิทูเนียลงกระถางแล้ว ประมาณ 2 - 3 สัปดาห์ จะเริ่มออกดอกมาให้เขยชมกันแล้ว ซึ่งพิทูเนียเป็นไม้ดอกที่ออกเป็นช่อตามปลายยอดของกิ่งที่แตกออกไปเรื่อยๆ หากมีการบำรุงที่ดีจะทำให้แตกกิ่งมากได้พุ่มแน่น และดอกจะยิ่งมากตามไปด้วย ถูกใจผู้ซื้อหรือผู้พบเห็นทั่วไป การออกดอกของพิทูเนียจากระยะที่เริ่มเห็นตาดอกจนถึงดอกบานใช้เวลาประมาณ 6 - 7 วัน และจะบานสวยอยู่ 1 วัน (พร้อมผสมเกสร) แล้วกลีบดอกจะเริ่มโรยและเหี่ยวไปในที่สุด หากปล่อยให้ดอกที่โรยแห้งหลุดไปเอง จะพบกระเปาะเมล็ดคล้ายดอกบัวตูมจิวๆ ขนาดประมาณเมล็ดส้มอยู่

ที่โคนดอก เนื่องจากพิทูเนียเป็นไม้ดอกที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน จึงสามารถเกิดการผสมตัวเองได้ง่าย หรืออาจเกิดการผสมข้ามร่วมด้วยก็เป็นได้ เพราะก้านชูเกสรตัวผู้จะชูขึ้นสูงละอองเกสรสามารถปลิวไปได้ รวมถึงอาจมีแมลงช่วยในการผสมเกสร พิตูเนียพันธุ์ที่มีกลีบดอกชั้นเดียวจะสามารถผสมและติดเมล็ดได้ง่ายกว่าดอกซ้อน ใน 1 กระเปาะฝักของพิทูเนียจะมีเมล็ดประมาณ 50 - 150 เมล็ด ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของต้น ซึ่งเมล็ดนี้สามารถนำไปขยายพันธุ์ต่อได้ หากผู้ปลูกมีเวลาควรตั้งดอกที่แห้งโรยทิ้งโดยไม่ต้องรอให้ร่วงเอง ทั้งนี้เพื่อความสวยงามและลดการสะสมของโรค ตลอดจนช่วยยืดอายุการวางประดับให้ยาวนานขึ้นอีก

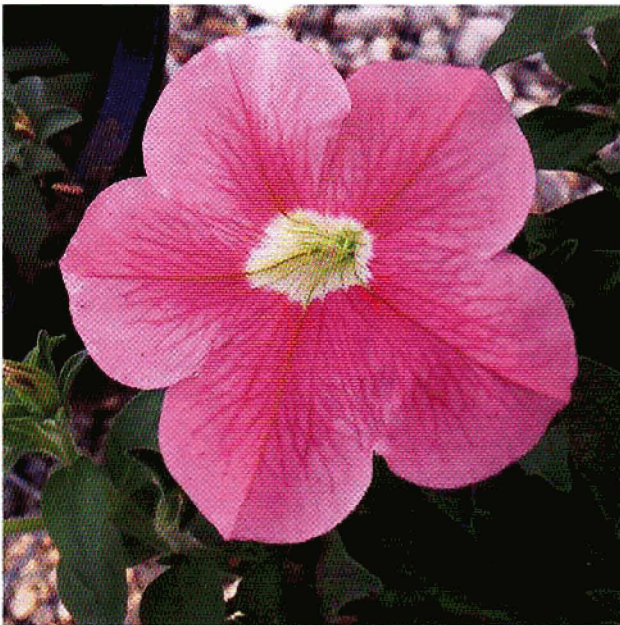
การดูแลเรื่องโรคและแมลงในพิทูเนีย

ด้านโรค สำหรับการปลูกเลี้ยงพิทูเนีย มีการจัดการด้านโรคและแมลงตามความจำเป็น โดยเมื่อสภาพอากาศค่อนข้างชื้นหรือมีฝนตกชุก ควรฉีดพ่นสารเคมีป้องกันเชื้อรา ได้แก่ Metalaxyl 25%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ Carbendazim 50%WP อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ซึ่งสารเคมีเหล่านี้เป็นสารประเภทดูดซึม ชนิดฝังละลายน้ำ ออกฤทธิ์ควบคู่กันทั้งป้องกันและกำจัดโรคพืช ดูดซึมเข้าสู่พืชทางส่วนที่เป็นสีเขียว และเคลื่อนย้ายไปกำจัดเชื้อราโรคพืชได้ดี ซึ่งโรคพืชที่มักพบในพิทูเนีย คือ โรคใบจุด

ด้านแมลง เมื่อผู้ปลูกสังเกตเห็นการเข้าทำลายของหนอนหรือแมลง ซึ่งอาจจะเห็นตัวหนอน ตัวแมลง หรืออาจจะเห็นรอยกัดแทะบนใบหรือยอด ศัตรูในกลุ่มของแมลง สามารถใช้ Carbaryl 85%WP หรือที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อการค้า เซฟวิน 85 ดับพลิวพี อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือใช้ Carbosulfan 20% EC 50 มล./น้ำ 20 ลิตร โดยสารเคมี Carbosulfan และ Carbaryl มีกลไกการออกฤทธิ์ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ในแมลง ที่มีชื่อว่า Acetylcholinesterase ซึ่งเป็นเอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของสารสื่อประสาท ส่งผลให้ร่างกายของพวกแมลงเป็นอัมพาตและตายลงในที่สุด (อภิย, 2561) ดังนั้น ผู้ปลูกต้องพึงระวังเมื่อมีการฉีดพ่นสารชนิดนี้แล้ว ต้องหลีกเลี่ยงการสูดดมกลิ่นจากดอกพิทูเนีย เนื่องจากพิทูเนียบางสายพันธุ์มีกลิ่นหอมชวนหลงใหล

ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพิทูเนีย

แสง เป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงอย่างมากในการปลูกพิทูเนีย ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ได้รับแสงเพียงพอ โดยเฉพาะแสงแดดในช่วงเช้า หากแสงน้อยพิทูเนียจะเจริญเติบโตไม่ได้เต็มที่ กิ่งก้านจะยืดยาวมากกว่าปกติ พุ่มต้นไม่สวย ติดดอกไม่ดก และต้นโทรมเร็ว หากเป็นระยะกล้าพบว่า ต้นกล้าพิทูเนียจะชืดเหลืองดูไม่สมบูรณ์เมื่อขาดแสง หากมีฝนตกชุกร่วมด้วยต้นกล้าจะเน่าตายในที่สุด หลายคนเข้าใจว่าพิทูเนียเป็นพืชที่ชอบอากาศเย็น จึงนำไปแขวนไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่ที่มีร่มเงาตลอดทั้งวันพิทูเนียจะไ้งามซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิด แท้จริงแล้วควรแขวนไว้ในบริเวณที่ได้รับแสงในช่วงเช้าที่มากเพียงพอ แต่หากจะได้ร่มเงาบ้างในช่วงบ่ายนั้นไม่กระทบต่อการเจริญเติบโตของพิทูเนีย

อุณหภูมิจึง พืชเป็นพืชที่ชอบอากาศเย็น จะออกดอกดกและมีทรงต้นสวยงามเมื่ออยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็น หากปลูกในพื้นที่อากาศร้อนจัด เช่น จังหวัดกาญจนบุรี จะได้ทรงต้นพืชมืดที่ไม่สวยงามนัก สังเกตได้จากการนำต้นพืชมืดที่สวยงามมาจาก อ.ภูเรือ จ.เลยพบว่า หลังเลี้ยงต้นพืชมืดไปได้ระยะหนึ่งจากที่เคยพุ่มแน่นจะกลายเป็นยี่ตียว ต้นมีการคายน้ำสูง ใบและดอกจะดูสดไปในช่วงเที่ยงถึงบ่ายจำเป็นต้องให้น้ำซ้ำอีกครั้ง

คุณภาพน้ำและวิธีการให้น้ำ คุณภาพของน้ำที่ใช้มีความสำคัญอย่างมากในการปลูกพืชมืด จากประสบการณ์การปลูกพืชมืด ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ต.หนองหญ้า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี ผู้เขียนเคยพบปัญหาในกระบวนการปลูกเลี้ยงพืชมืด คือ มีใบเหลืองแม้จะมีการให้น้ำทั้งทางดินและทางใบ โดยได้ปรับสภาพการดูแลต่างๆ จนในที่สุดสันนิษฐานว่าเกิดจากคุณภาพน้ำที่ใช้รดประจำ ซึ่งมาจากน้ำใต้ดินมีตะกอนปูนปริมาณสูง ส่งผลต่อการทำงานของปากใบและการดูดซึมธาตุอาหารของราก จึงได้นำน้ำจากแหล่งต่างๆ ที่ใช้ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ไปวิเคราะห์คุณภาพ พบว่า น้ำที่ใช้มี pH ค่อนข้างต่ำ มีค่าอยู่ระหว่าง 7.21 - 7.50

หลังจากที่ได้มีการปรับปรุงสภาพน้ำแล้ว โดยการพักน้ำในถังประมาณ (5 วัน) ได้นำใส่ขึ้นและมีตะกอนปูนลดลงทำให้ค่าการนำไฟฟ้า (EC) ลดลง และมีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกมากขึ้น โดยค่าการนำไฟฟ้าเป็นค่าที่แสดงให้ทราบถึงปริมาณความเข้มข้นของสารประกอบอนินทรีย์ต่างๆ ที่ละลายรวมอยู่ในน้ำ (อารี, 2544) หากค่า EC (micromhos/cm at 25oc) อยู่ระหว่าง 0 - 250 คือคุณภาพน้ำดีมาก-ดี 250 - 750 คือคุณภาพน้ำดี-ปานกลาง 750 - 1,250 คือคุณภาพน้ำปานกลาง-พอใช้ และ >1,250 คือ คุณภาพน้ำไม่เหมาะที่จะใช้ ปัจจุบันน้ำที่ใช้รดต้นพืชมืดที่ ศวพ.กาญจนบุรี เป็นน้ำใต้ดินที่ใช้วิธีตกตะกอนด้วยสารส้ม (Aluminium potassium sulfate) ทั้งนี้เพื่อช่วยลดระยะเวลาในการตกตะกอนพร้อมปรับ pH น้ำให้ต่ำลงอีกเล็กน้อย ทำให้พืชมืดมีการเจริญเติบโตที่ดีเป็นปกติ

เรื่องของวิธีการให้น้ำ เป็นเรื่องที่บางท่านอาจมองข้ามและเน้นความสะดวกรวดเร็วเป็นที่ตั้ง แต่มีส่วนสำคัญมากในการปลูกไม้ดอกเช่นพืชมืดที่มีลักษณะกึ่งใบและกึ่งขาตง่าย จึงไม่ควรใช้วิธีการให้น้ำแบบสปริงเกอร์ แม้ว่าจะสะดวกรวดเร็วและรดได้ปริมาณมาก ผู้ปลูกสามารถเปิดสปริงเกอร์ทิ้งไว้แล้วไปทำอย่างอื่นได้ แต่วิธีให้น้ำแบบนี้จะทำความเสียหายให้กึ่งดอกที่บางและใบที่อ่อนนุ่ม รวมถึงกระทบต่อทรงพุ่มทำให้พุ่มไม่แน่นสวยและต้นโทรมเร็วขึ้น วิธีการให้น้ำที่เหมาะสมคือ การใช้สายยางรดไปเบาๆ ที่โคนของพืชมืด ซึ่งอาจจะค่อนข้างเสียเวลาแต่ช่วยรักษาพืชมืดให้มีอายุการวางประดับที่ยาวนานขึ้น ดอกและกระเปาะเมล็ดไม่ได้รับความเสียหายจากละอองน้ำ สามารถผสมและเก็บเมล็ดไปใช้ขยายพันธุ์ต่อได้มาก

ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศ มีผลต่อการปลูกเลี้ยงและผสมเกสรของพืชมืด กล่าวคือ พืชมืด เป็นไม้ดอกที่มีใบอ่อนนุ่ม อวบน้ำ หากมีฝนตกต่อเนื่องหรือมีความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศสูงมาก พืชมืดจะมีอาการใบจุดให้เห็นได้ง่ายมาก

ผู้ปลูกต้องหมั่นดึงใบที่ชืดเหลืองเป็นจุดทิ้ง รวมถึงดอกที่แห้งโรยด้วย หากอยู่ในระยะกล้าพืทูเนียจะเน่ายุบหายไป ควรฉีดพ่นสารเคมีป้องกันเชื้อรา Metalaxyl 25%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ Carbendazim 50%WP อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ในขั้นตอนของการผสมเกสรพบว่า ในช่วงเช้าที่มีความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศสูงมาก จะไม่สามารถผสมเกสรได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากอับละอองเรณู (เกสรตัวผู้) จะยังไม่แตกและละอองเรณูไม่ฟุ้ง ซึ่งพบว่าช่วงเวลาที่สามารถผสมเกสรได้ง่ายคือช่วง 09.00 - 10.00 น. เป็นช่วงเวลา ที่ละอองเรณูฟุ้งกระจายดีและที่ยอดเกสรตัวเมียมีน้ำเหนียวๆ ช่วยดักจับละอองเรณูได้ดี

วัสดุปลูกและการให้ปุ๋ย วัสดุปลูกเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปลูกพืทูเนียในกระถาง (Pot plant) เนื่องจากรากถูกจำกัดพื้นที่ในการหาอาหารและอากาศ จึงจำเป็นต้องใช้วัสดุที่มีความพรุน สามารถช่วยระบายน้ำและระบายอากาศได้ดี แต่ยังคงช่วยรักษาความชื้นไว้ให้เพียงพอต่อความต้องการน้ำของต้นพืทูเนียไว้ได้ ซึ่งผู้เขียนเลือกใช้ขุยมะพร้าวแกลบ และปุ๋ยหมัก ผสมกันในอัตรา 1:1:0.5 โดยเลือกใช้ขุยมะพร้าวเพื่อช่วยอุ้มน้ำ แกลบช่วยระบายอากาศ (ควรเป็นแกลบที่หมักจนนุ่มแล้ว) และปุ๋ยหมักเป็นแหล่งของธาตุอาหาร ซึ่งส่วนผสมนี้จำเป็นต้องมีการให้ปุ๋ยเพิ่มประจำสัปดาห์ทั้งทางดินและทางใบ หรืออาจใช้ปุ๋ยละลายร่วมด้วย

การให้ปุ๋ยพืทูเนีย แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก ในระยะที่ต้นกล้าอยู่ในถาดหลุม ควรให้ปุ๋ยทางใบอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง ให้ระยะห่างการให้ปุ๋ยสม่ำเสมอ ปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นสูตร 20-20-20 อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ร่วมกับปุ๋ยธาตุอาหารรองและธาตุอาหารเสริม อัตรา 3 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ซึ่งปุ๋ยธาตุอาหารรองและธาตุอาหารเสริมนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งและไม่ควรมองข้าม ช่วยเสริมความแข็งแรงให้ต้นกล้า รวมถึงช่วยส่งเสริมการทำงานของธาตุอาหารหลักให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ช่วงที่ 2 เป็นระยะที่พืทูเนียย้ายลงกระถาง ควรใส่ปุ๋ยรองกันกระถางในขั้นตอนการย้ายต้นกล้าจากถาดหลุมลงกระถาง โดยใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 1 ช้อนชา/ต้น หรืออาจใช้ปุ๋ยละลายช้าสูตร 13-13-13 ร่วมด้วย อัตรา 1 ช้อนชา/ต้น ใส่บนผิววัสดุปลูก

ใกล้กับโคนต้น นอกจากนี้ ควรมีการให้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ช้ำทุกสัปดาห์อัตราครึ่งช้อนชา/ต้น โดยระวังอย่าให้เม็ดปุ๋ยสัมผัสโคนต้น จะทำให้ลำต้นไหม้ จากนั้นควรรดน้ำตามทันทีหลังการใส่ปุ๋ย

ดังนั้น การปลูกและดูแลพืทูเนียให้มีดอกสีสดใส ปลูกอย่างไรให้สวย สามารถทำได้ไม่ยากหากผู้ปลูกมีความชอบในไม้ดอกเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว การรวบรวมพันธุ์พืทูเนียหลากหลายพันธุ์มาปลูกและทดลองผสมพันธุ์ด้วยตัวเอง จะช่วยให้ผู้ปลูกสนุกและตื่นตัวไปกับไม้ดอกสีสดใสชนิดนี้ “พืทูเนีย”

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มกีฏและสัตววิทยา. 2553. คำแนะนำการป้องกันกำจัดแมลงและสัตว์ศัตรูพืช ปี 2553. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรมวิชาการเกษตร, กรุงเทพฯ. 303 น.
- ทิพย์ศรี สิริธินาม. 2547. ผลของวัสดุปลูกและปุ๋ยต่อการงอกและการเจริญเติบโตของไม้ดอกกระถาง. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 102 น.
- พิสุทธิ เอกอำนวยการ. 2550. โรคและแมลงของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ. โรคและแมลงของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ. โรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, กรุงเทพฯ. 379 น.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2542. พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. โรงพิมพ์อักษรพิทยา, กรุงเทพฯ. 981 น.
- อภัย ราชภูริจิตตร. 2561. คาร์บาริล (Carbaryl). <http://haamor.com/th/>.
- อารี ไชยาภินันท์. 2544. การประเมินคุณภาพน้ำเพื่อการเพาะปลูก : เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมสัมมนา กองเกษตรเคมี ประจำปี 2544 ณ โรงแรมการ์เด้นบิช รีสอร์ท เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

เตรียมพร้อมรับฤดูไม้ผลิ

ความรู้สึกส่วนตัวในช่วงนี้เหมือนจะแปรปรวนไปกับสภาวะอากาศของไทย นับว่าเป็นปีที่อากาศหนาวยาวนานกว่าหลายๆปีที่ผ่านมา ความแปรปรวนของอากาศที่เกิดขึ้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเรา ท่านๆ แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการออกดอกติดผลของไม้ผลอีกด้วย อย่างเช่น ลิ้นจี่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม คาดว่าปีนี้ น่าจะติดดอกออกผลกันไม่น้อย

การบริหารจัดการไม้ผลในประเทศไทย จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากเราเป็นประเทศแหล่งผลิตไม้ผลเมืองร้อนที่สำคัญ มีไม้ผลเด่นๆ หลายชนิด โดยเฉพาะทุเรียนที่ได้รับสมญานามว่าเป็นราชาแห่งผลไม้ เคียงคู่กับราชินีแห่งผลไม้ เช่น มังคุด หรือแม่แต่ลำไย เงาะ มะม่วง ส้มโอ สละ ลองกอง ชมพู่ ฝรั่ง มะละกอ กล้วยหอม และสับปะรด เรียกได้ว่าประเทศไทยเป็นสวรรค์ของคนรักผลไม้เมืองร้อนเป็นอย่างมาก และด้วยความหลากหลายของชนิดผลไม้จึงทำให้ประเทศไทยมีผลไม้บริโภคทั้งปี ผลไม้ชนิดเดียวกันหากปลูกคนละพื้นที่ก็จะทำให้การสุกแก่แตกต่างกัน เช่น ลำไยภาคตะวันออกจะสุกแก่ก่อนลำไยภาคเหนือ ทุเรียนและมังคุดภาคตะวันออกก็จะสุกแก่ก่อนทุเรียนและมังคุดภาคใต้ เป็นต้น

“ฉีกซอง” ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ เดือนแห่งความรัก ขออุทิศให้กับคนรักผลไม้ทุกท่าน โดยจะขอนำท่านผู้อ่านไปรับทราบสถานการณ์ของไม้ผลในฤดูกาลผลิตนี้ เขาบริหารจัดการประมาณการกันอย่างไร โปรดติดตาม

Fruit Board ?

สำหรับท่านที่ไม่ได้อยู่ในวงการไม้ผลอาจไม่ทราบว่าภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการไม้ผลเพียงใด ถึงกับออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาและบริหารจัดการไม้ผล ในสมัยรัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2550 และให้มีผลหลังจากวันที่ประกาศเป็นต้นไป ระเบียบฉบับนี้ได้มอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการ เหตุผลหลักของการออกระเบียบดังกล่าว คือ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลไม้ในการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสร้างเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารสำหรับผู้บริโภคภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในเวทีการค้าโลก และสร้างความมั่นคงในอาชีพการปลูกและการผลิตผลไม้

ระเบียบดังกล่าวกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการไม้ผล หรือ Fruit Board โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และมีอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเลขาธิการ พร้อมกับเจ้าหน้าที่ของ

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ช่วยเลขานุการรวมไม่เกิน 2 คน คณะกรรมการประกอบด้วย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่รองประธาน คนที่ 1 และปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่ รองประธานคนที่ 2 นอกนั้นเป็นผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวม 16 หน่วยงาน 18 คน ผู้แทนเกษตรกร 1 คน ผู้แทนสถาบันเกษตรกร 2 คน ผู้แทนภาคเอกชน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน รวมคณะกรรมการทั้งสิ้น 30 คน คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาแนวทางการพัฒนา และบริหารจัดการผลไม้ทั้งระบบ เพื่อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี และสนับสนุนให้หน่วยของรัฐ ผู้ประกอบการ และสถาบันเกษตรกร ร่วมมือดำเนินการให้มีเอกภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประสานงาน หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และสถาบันเกษตรกร ในการกำหนดมาตรฐานการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ ส่งเสริม และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและภาคเอกชนในการรวมกลุ่ม หรือจัดตั้งองค์กร เพื่อให้มีบทบาทในการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ รวมทั้งสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสาน กับหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการภาครัฐและภาคเอกชนที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการผลไม้เพื่อแก้ไขปัญหา ในการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ รวมทั้งประสานการจัดทำ แผนและโครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาค เอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาและบริหาร จัดการผลไม้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้มีอำนาจในการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน ออกประกาศหรือคำสั่ง และ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่ เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ ทำหน้าที่รวบรวม และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและ บริหารจัดการผลไม้ ประสานงาน ให้คำแนะนำ และให้ความ

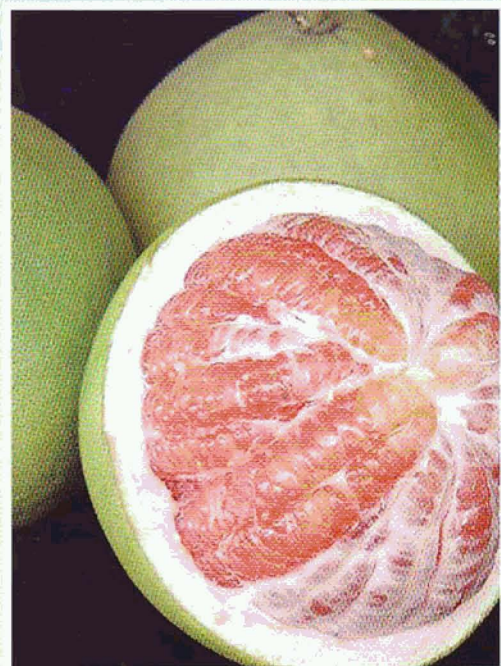

ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ เป็นศูนย์กลาง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาและบริหารจัดการ ผลไม้

คณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะ อนุกรรมการ รวม 6 คณะ และคณะทำงาน 1 คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบฐาน ข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์พัฒนาผลไม้ไทย คณะอนุกรรมการบริหาร จัดการกลุ่มไม้ผลเศรษฐกิจ 1 (มะม่วง กล้วยหอม กล้วยไข่ ส้มโอ มะละกอ มะปราง มะยงชิด และ ทับทิม) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มไม้ผล เศรษฐกิจ 2 (ฝรั่ง ชมพู่ แก้วมังกร ขนุน อังุ่น มะขามหวาน กระท้อน น้อยหน่า และอื่นๆ) คณะอนุกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาผลไม้ภาคเหนือ คณะ อนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลไม้ภาคตะวันออก ภาคใต้และภาคอื่นๆ และคณะทำงานจัดทำ ข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ

สถานการณ์ไม้ผล ปี 61

จากที่กล่าวมาข้างต้น ภายใต้คณะกรรมการ บริหารและจัดการผลไม้ หรือ Fruit Board มีคณะ ทำงานอยู่คณะหนึ่ง คือ คณะทำงานจัดทำข้อมูล

ไม้ผลเศรษฐกิจ ซึ่งมีรองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1
รับมอบหมายเป็นประธาน และผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการผลิต
พืชสวน ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
เป็นเลขานุการ สำหรับผู้ช่วยเลขานุการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกลุ่ม
วิเคราะห์และวางระบบข้อมูล ศูนย์สารสนเทศ กรมส่งเสริมการเกษตร
และผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล สำนักส่งเสริมและจัดการ
สินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงานดังกล่าวทำหน้าที่วาง
ระบบและมาตรฐานการดำเนินงานด้านการจัดทำข้อมูลการผลิตไม้ผล
และการประมาณการผลผลิตล่วงหน้า เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามสถานการณ์
ผลไม้ประจำปี และประกาศข้อมูลพื้นที่การผลิต ประมาณการผลผลิต
ล่วงหน้าและต้นทุนการผลิตประจำปี ตามกำหนดเวลา โดยผลไม้ภาค
ตะวันออกและลันจี้ภาคเหนือ ครั้งที่ 1 ภายในเดือนมกราคม และ
ครั้งที่ 2 ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ผลไม้ภาคใต้และลำไยภาคเหนือ
ครั้งที่ 1 ภายในเดือนมีนาคม และครั้งที่ 2 ภายในเดือนเมษายน สุดท้าย
ส้มเขียวหวานภาคเหนือ ครั้งที่ 1 ภายในเดือนกรกฎาคม และครั้งที่ 2
ภายในเดือนสิงหาคม

สำหรับฤดูกาลผลิต ปี 2561 คณะทำงานฯ ได้สรุปผลการจัดทำ
ข้อมูลประมาณการผลผลิตผลไม้ 6 ชนิด ประกอบด้วย ลำไย ภาคเหนือ
8 จังหวัด (เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ตาก ลำปาง)
ลันจี้ ภาคเหนือ 4 จังหวัด (เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน) และทุเรียน
มังคุด เงาะ ลองกอง ภาคตะวันออก 3 จังหวัด (จันทบุรี ระยอง และ
ตราด) ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2561 ดังนี้ ลำไย ภาคเหนือ ประมาณการ
ผลผลิตรวม 659,134 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 7.45 เป็นลำไย
ในฤดู 386,303 ตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.28) ออกมากในช่วงเดือนสิงหาคม
ในขณะที่ประมาณการลำไยนอกฤดูราว 272,831 ตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ
15.74) ออกมาในช่วงเดือนมกราคม สำหรับลันจี้ ภาคเหนือ ปริมาณ
ผลผลิตรวม 39,705 ตัน ผลผลิตลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.5 เนื่องจาก
เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น และในพื้นที่เชียงราย ช่วงที่ลันจี้
แตกตาดอก เกิดฝนตกส่งผลให้ตาดอกเปลี่ยนเป็นตาใบแทน ผลผลิต
รวมจึงลดลง ทั้งนี้คาดว่าผลผลิตลันจี้ภาคเหนือจะออกมากในเดือน
พฤษภาคม

ส่วนทุเรียนภาคตะวันออกในปี นี้ คาดว่าผลผลิตรวมอยู่ที่
436,117 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.26 เนื่องจากพื้นที่ให้ผลผลิต
เพิ่มขึ้น แต่ผลผลิต/ไร่ลดลง เพราะเกิดปัญหาโรครากเน่าโคนเน่า ทำให้
ทุเรียนยืนต้นตาย ผลผลิตจะเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงกลางเดือน
กุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนกรกฎาคม และออกมากในช่วงปลายเดือน
เมษายนถึงปลายเดือนพฤษภาคม ในขณะที่ประมาณการผลผลิตมังคุด
ภาคตะวันออกสำหรับฤดูกาลผลิตนี้อยู่ที่ 152,839 ตัน ลดลงจากปีก่อน
ร้อยละ 0.55 เนื่องจากปีที่ผ่านมามังคุดออกผลมาก คาดว่าปีนี้มังคุด
จะพักตัวสะสมอาหาร การออกดอกไม่เต็มต้น อีกทั้งมีฝนตกชุกในพื้นที่
ภาคตะวันออกส่งผลให้มังคุดแตกยอดอ่อนแทนการออกดอก คาดว่า

ผลผลิตมังคุดจะเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงเดือนกรกฎาคม และผลผลิตจะออกสู่ตลาดสูงสุดในช่วงกลางเดือนมิถุนายน สำหรับเงาะภาคตะวันออก ประมาณการผลผลิตอยู่ที่ 198,283 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.24 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยทำให้เงาะออกดอกเร็ว ปัจจุบันเงาะออกดอกแล้วกว่าร้อยละ 80 ผลผลิตจะเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนสิงหาคม และจะกระจุกตัวในช่วงเดือนมิถุนายน ส่วนล่องกองประมาณการผลผลิตไว้ที่ 23,781 ตัน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.97 เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่จันทบุรี ได้ตัดต้นล่องกองที่ปลูกแซมพืชหลัก เช่น ทูเรียน ลงเป็นจำนวนมาก คาดว่า

ผลผลิตล่องกองจะเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนตุลาคม และจะออกมากในช่วงเดือนกรกฎาคม

สำหรับการบริหารจัดการผลไม้ในปี 2561 คณะกรรมการบริหารและจัดการผลไม้ได้กำหนดหลักการการบริหารจัดการไว้ คือ มีข้อมูลการผลิตที่ชัดเจน เพื่อเชื่อมโยงกับตลาดผู้ซื้อได้อย่างเหมาะสม โดยเน้นให้จังหวัดบริหารจัดการผลไม้แบบเบ็ดเสร็จด้วยตนเอง ผ่านทางคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพผลไม้ทั้งในและนอกฤดู ประกอบด้วย การลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพผลผลิต จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานสวนไม้ผลที่ประสบความสำเร็จ จัดทำแปลงเรียนรู้แก่เกษตรกร เช่น การควบคุมทรงพุ่ม ตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งช่อดอก ช่อผล ท่อผล การจัดการดิน-น้ำ-ปุ๋ย การใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ถูกวิธี การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวอย่างถูกวิธีและเหมาะสม ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการผลิตไม้ผลนอกฤดูในพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีตลาดรองรับ รวมทั้งการจัดระบบปุ๋ย การใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ถูกวิธี การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวอย่างถูกวิธีและเหมาะสม ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการผลิตไม้ผลนอกฤดูในพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีตลาดรองรับ รวมทั้งการจัดระบบการผลิต และการวางแผนการผลิตในแต่ละพื้นที่เพื่อให้มีผลผลิตต่อเนื่องตลอดปี นอกจากนี้ยังส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านไม้ผลอื่นๆ

ส่วนการบริหารจัดการเชิงปริมาณ เน้นการบริหารจัดการด้วยการจัดสมดุลอุปสงค์ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องจัดทำข้อมูลประมาณการผลผลิต (Supply) อย่างละเอียด ในขณะที่กระทรวง

คาดการณ์ผลผลิตไม้ผล ปี 2561 (ประมาณการ ณ กุมภาพันธ์ 2561)

ผลไม้	ภาค	ผลผลิต (ตัน)				ออกมาก
		2560	2561	+/-	%	
ลำไย	เหนือ 8 จังหวัด	613,416	659,134	45,718	7.45	ส.ค.
	-ในฤดู	377,679	386,303	8,624	2.28	ส.ค.
	-นอกฤดู	235,737	272,831	37,094	15.74	ม.ค.
ลิ้นจี่	เหนือ 4 จังหวัด	42,0037	39,705	-2,332	-5.55	พ.ค.
ทุเรียน	ตะวันออก	422,365	436,117	13,752	3.26	เม.ย.- พ.ค.
มังคุด	ตะวันออก	153,678	152,839	-839	-0.55	มิ.ย.
เงาะ	ตะวันออก	192,055	198,283	6,228	3.24	มิ.ย.
ล่องกอง	ตะวันออก	24,015	23,781	-234	-0.97	ก.ค.

ที่มา : คณะทำงานจัดทำข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ คณะกรรมการบริหารและจัดการผลไม้ (2561)

พาณิชย์ต้องเชื่อมโยงและหาตลาดรองรับผลผลิต โดยจัดทำข้อมูลทางการตลาด (Demand) อย่างละเอียดเช่นกัน จากนั้น คพช. จะนำข้อมูลทั้งสองด้านมาปรับสมดุลและสอดคล้องกัน เน้นผลลัพธ์สุทธิ ทั้งนี้หลังการปรับสมดุลแล้ว ข้อมูลประมาณการผลิตไม่ควรอยู่ในภาวะที่สูงกว่าข้อมูลความต้องการของตลาด และต้องกำหนดแผนเผชิญเหตุรองรับในช่วงที่ผลผลิตออกมาก ทั้งการกระจายผลผลิตด้วยกลไกของ คพช. หรือหากไม่สามารถดำเนินการได้สามารถใช้กลไกของคณะกรรมการบริหารและจัดการผลไม่ได้

การกำหนดมาตรการดำเนินการเชิงรุกของคณะกรรมการบริหารและจัดการผลไม้ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเก็บเกี่ยว ระยะเก็บเกี่ยว และระยะหลังเก็บเกี่ยว โดยระยะก่อนเก็บเกี่ยว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบในการส่งเสริมการผลิตไม้ผลนอกฤดู เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของผลผลิต ตลอดจนเน้นการพัฒนาคุณภาพผลผลิตเป็นหลัก สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตไม้ผลคุณภาพ การจัดการเรื่องดิน-น้ำ-ปุ๋ย ให้สอดคล้องกับความต้องการของพืช การตัดแต่งช่อดอก การตัดแต่งผล การป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระยะออกดอกติดผล การห่อผล การเก็บเกี่ยว การคัดแยกชั้นคุณภาพ การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่ถูกวิธี รักษาความสดให้ถึงมือผู้บริโภค และส่งเสริมระบบการรับรองคุณภาพและการตรวจสอบย้อนกลับ นอกจากนี้ยังส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้รวมกลุ่มเพื่อผลิตไม้ผลคุณภาพตามระบบแปลงใหญ่ และทำหน้าที่จัดทำข้อมูลเอกภาพและพยากรณ์ผลผลิตเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาผลผลิตและการตลาด รวมทั้งกระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการเชื่อมโยงและเจรจาการค้าล่วงหน้า ส่งเสริมให้เกษตรกรเสนอแผนการผลิตให้แก่ผู้รับซื้อ หรือให้ผู้รับซื้อเข้าถึงแหล่งผลิตคุณภาพ เพื่อให้เกิดการเจรจาซื้อขายผลผลิตล่วงหน้าโดยสมัครใจ

ในระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการชี้เป้าแหล่งผลิตผลไม้คุณภาพ รมรณรงค์ให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะสุกแก่ที่เหมาะสม ส่งเสริมการบริโภคและประชาสัมพันธ์คุณค่าของการบริโภคผลไม้สด เพื่อขยายตลาดผลไม้สดภายในประเทศ ป้อนปริมาณผลผลิตด้วยคุณภาพออกสู่ตลาด โดยให้ คพช. เป็นผู้ดำเนินการและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและรองรับปริมาณผลไม้ในเกรดรองๆ ลงไป รวมทั้งส่งเสริมการรวบรวม คัดแยก และจัดชั้นคุณภาพผลผลิต การจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับ ส่วนกระทรวงพาณิชย์รับผิดชอบดำเนินการสนับสนุนการกระจายผลผลิตออกนอกพื้นที่ให้มีความคล่องตัว จัดทำข้อมูลและ

กำกับสถานประกอบการรับซื้อผลผลิตให้ เป็นไปตามกฎหมาย ผลักดันการส่งออกไปยังต่างประเทศให้มากขึ้น ส่งเสริมการเปิดตลาดต่างประเทศใหม่ๆ ไม่พึ่งพาสถานเก่ามากเกินไป ตลอดจนส่งเสริมช่องทางการจำหน่ายอื่นๆ ที่ทันสมัย เช่น e-commerce เป็นต้น ส่วน ระยะหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นระยะของ ประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในข้างต้น เพื่อจะได้นำมาใช้เป็น ข้อมูลวิเคราะห์การกำหนดมาตรการในปีต่อไป ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ระบบการค้าขายไม้ผลของไทย เพื่อตอบสนองนโยบายการตลาดนำการผลิต อาจไม่ไปถึงไหน หากภาคการผลิตยังคงหวังให้ภาคการตลาดมาช่วยเพียงฝ่ายเดียว การสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ผลิตให้สามารถพัฒนาเป็นผู้จำหน่ายผลผลิตของตนเองได้ ยังเป็นความหวังสำหรับภาคการเกษตรของไทย ถึงแม้ว่าความหวังดังกล่าวมันจะไม่ใช่ง่าย แต่ก็ยังมีแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์รออยู่ เรียนรู้เพื่อจะเติบโตกันต่อไป ขอเป็นกำลังใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

คำถามถึงของ กองบรรณาธิการจดหมายข่าวผลไม้ฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail: asuwannakoot@hotmail.com

พบกันใหม่ฉบับหน้า
สวัสดิ์...อังกดา

พืชพันธุ์ใหม่กรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้พิจารณาพันธุ์พืชที่มีการปรับปรุงพันธุ์เป็นพันธุ์แนะนำเพิ่มเติมจำนวน 5 พันธุ์ ดังนี้

กระเจี๊ยบเขียวพันธุ์พิจิตร 1

ประเทศไทยส่งออกกระเจี๊ยบเขียวมาตั้งแต่ปี 2524 แต่มีปริมาณไม่มากและเริ่มมีความสำคัญทางเศรษฐกิจมาตั้งแต่ปี 2534 ตลาดการค้าหลักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะนำเข้ากระเจี๊ยบเขียวประมาณหนึ่งในสามของปริมาณที่บริโภคภายในประเทศ ทั้งในรูปของผักสดหรือแช่เย็น และแช่แข็ง แต่กระเจี๊ยบเขียวประสบปัญหาสารตกค้างในผลผลิตและโรคเส้นใบเหลือง โดยปัญหาสารตกค้างในผลผลิตสามารถแก้ไขและลดลงด้วยวิธีการปลูกแบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) สำหรับการผลิตกระเจี๊ยบเขียว ขณะที่ปัญหาโรคเส้นใบเหลืองยังคงเป็นปัญหาต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยสูญเสียโอกาสในการผลิตและส่งออกกระเจี๊ยบเขียวไปยังตลาดญี่ปุ่น เนื่องจากไม่สามารถปลูกกระเจี๊ยบเขียวพันธุ์ญี่ปุ่นซึ่งอ่อนแอต่อโรคดังกล่าวเป็นอย่างมากได้

มาตรฐานคุณภาพผักที่ตลาดต้องการ คือ ฝักยาว 7 - 12 เซนติเมตร ไม่โค้งงอ หัวเหลี่ยม สีเขียวถึงเขียวเข้ม ปราศจากโรคหรือแมลงทำลาย การใช้พันธุ์ต้านทานไวรัสเป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมจำกัดโรค ดังนั้น จึงมีการนำเข้าพันธุ์กระเจี๊ยบเขียวที่ต้านทานต่อโรคเส้นใบเหลืองจากประเทศอินเดีย ซึ่งพัฒนาพันธุ์ต้านทานต่อโรครดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องมาปลูกทดแทนพันธุ์ญี่ปุ่น ประเทศไทยจึงต้องนำเข้าเมล็ดพันธุ์กระเจี๊ยบเขียวและมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นในระยะที่ผ่านมา

กรมวิชาการเกษตรจึงได้ปรับปรุงพันธุ์กระเจี๊ยบเขียวให้ต้านทานต่อโรคเส้นใบเหลือง มีผลผลิตสูง และมีคุณภาพฝักตามมาตรฐานการส่งออกกระเจี๊ยบเขียว เพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตกระเจี๊ยบเขียวที่เกิดจากโรคเส้นใบเหลืองในแหล่งผลิตที่สำคัญของไทย และทดแทนการนำเข้าพันธุ์ต้านทานจากอินเดีย ตลอดจน

ส่งเสริมให้มีความมั่นคงในด้านพันธุ์ของกระเจี๊ยบเขียว กระเจี๊ยบเขียวพันธุ์พิจิตร 1 มีลำต้นตั้งตรง มีสีเขียวปนแดง ใบแฉก เนื้อใบสีเขียว โคนใบมีสีแดง ดอกมีลักษณะสมบูรณ์เพศ กลีบดอกมีสีเหลือง โคนดอกสีแดง เมล็ดค่อนข้างกลมมีสีเทา ฝักมีลักษณะตรง หัวเหลี่ยม สีเขียว อายุออกดอกแรกบาน 40 วัน อายุดอกบาน 50% 45 วัน อายุการเก็บเกี่ยว 50 วัน มีความสูงที่อายุ 90 วัน ประมาณ 174 ซม. ผลผลิตรวม 3,817.1 กก./ไร่ ผลผลิตที่ได้มาตรฐานส่งออก 2,514.9 กก./ไร่

ลักษณะเด่นของกระเจี๊ยบเขียวพันธุ์นี้จะให้ผลผลิตได้ดีในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคเส้นใบเหลือง ฝักมีลักษณะตรง สีเขียว หัวเหลี่ยม และมีความยาวฝักประมาณ 7 - 12 ซม. เกษตรกรสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ได้ โดยแนะนำให้ปลูกในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และภาคตะวันตก เช่น พิจิตร นครสวรรค์ ปทุมธานี นครปฐม กาญจนบุรี

ข้อควรระวังคือ ควรระวังเชื้อไวรัสในแต่ละพื้นที่ที่มีความรุนแรงในการก่อให้เกิดโรคเส้นใบเหลืองแตกต่างกัน การปลูกในบางสถานที่หรือบางฤดูระดับความต้านทานอาจลดน้อยกว่าปกติ จึงควรป้องกันโดยกำจัดแมลงหิวข้าวและหลีกเลี่ยงการปลูกในแหล่งใกล้เคียงกับพืชอาศัยของเชื้อไวรัส เช่น มะเขือเทศ แตงกวา ยาสูบใบใหญ่ ก้างปลา ตำลึง ฝ้าย และบวบเหลี่ยม เป็นต้น

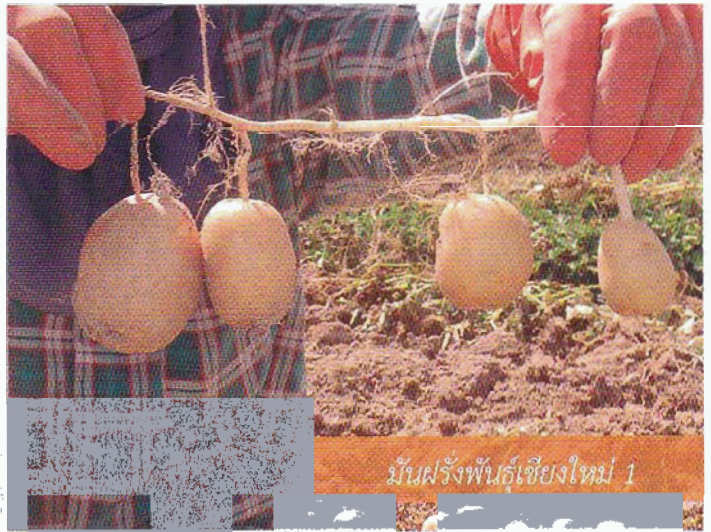
กระเจี๊ยบเขียวพันธุ์พิจิตร 1 ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร พิจารณาเป็นพันธุ์แนะนำเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 และมันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2

มันฝรั่งเป็นพืชอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าหลายพันล้านบาท จัดเป็นพืชที่ทำรายได้สูงให้กับเกษตรกรในเขตภาคเหนือ ปริมาณการผลิตมันฝรั่งมีการเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมแปรรูปมันฝรั่งในประเทศ โดยเฉพาะมันฝรั่งทอดกรอบซึ่งผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศและบางส่วนส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ปัญหาสำคัญที่พบในฤดูฝน คือมันฝรั่งพันธุ์ Atlantic ที่เกษตรกรปลูกมีความอ่อนแอต่อโรคใบไหม้ ที่มีสาเหตุจากเชื้อรา *P. infestans* มีการแพร่ระบาดมากในทุกระยะการปลูก ทำให้ต้นตายก่อนการลงหัว โดยเชื้อรานี้จะงอกเข้าไปในใบมันฝรั่งเจริญเติบโตอยู่ข้างในใบ ทำให้เนื้อเยื่อใบตายและดูดกินธาตุอาหาร โรคนี้เกิดได้ทั้งที่ใบ ลำต้น และหัวของมันฝรั่ง เชื้อราสามารถกระจายไปได้อย่างรวดเร็ว หากสภาพแวดล้อมเหมาะสม คือ มีความชื้นสูงกว่า 85% และอุณหภูมิต่ำประมาณ 12 - 15 องศาเซลเซียส

ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ กรมวิชาการเกษตร จึงปรับปรุงพันธุ์มันฝรั่งเพื่อให้ได้พันธุ์ที่ทนทานต่อโรคใบไหม้ ให้ผลผลิตสูง ได้คุณภาพและขนาดตามมาตรฐานโรงงานและมีคุณสมบัติในการแปรรูปดี เพื่อเป็นพันธุ์แนะนำในการส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการรวมทั้งเป็นการทดแทนการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งจากต่างประเทศ

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 ทนทานต่อโรคใบไหม้ในฤดูแล้งได้ดี มีความรุนแรงของการเกิดโรค 13% ในขณะที่พันธุ์ Atlantic ซึ่งเป็นพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมีความรุนแรงของการเกิดโรคมมากถึง 78% นอกจากนี้ ในฤดูแล้งยังให้ผลผลิต 3,162 กก./ไร่ ในขณะที่พันธุ์ Atlantic ให้ผลผลิต 3,301 กก./ไร่ มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 ให้ผลผลิตคิดเป็น 51% สูงกว่าพันธุ์ Atlantic คิดเป็น 2% ทั้งนี้ มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 ในฤดูฝนให้ผลผลิต 3,429 กก./ไร่ ในขณะที่พันธุ์ Atlantic ให้ผลผลิต 2,486 กก./ไร่

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2 ทนทานต่อโรคใบไหม้ในฤดูแล้งได้ดี มีความรุนแรงของการเกิดโรค 25% ในฤดูแล้งให้ผลผลิต 3,608 กก./ไร่ มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1

พื้นที่ที่แนะนำให้ปลูกมันฝรั่งทั้ง 2 พันธุ์นี้ คือ พื้นที่นา พื้นที่ดอน หรือพื้นที่สูงที่มีดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินร่วนปนเหนียว ในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสภาพอากาศเย็น

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 มีความเหมาะสมที่จะปลูกในฤดูแล้ง เนื่องจากเป็นต้นที่มีความทนทานต่อโรคใบไหม้ในระดับปานกลาง มีความทนทานโรคสูงกว่าพันธุ์ Atlantic แต่ให้ผลผลิตต่ำกว่ามันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2 แต่สูงกว่า

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2

Atlantic นอกจากนี้ยังสามารถที่จะปลูกในฤดูฝนได้ เนื่องจากเป็นสายต้นที่ให้ผลผลิตสูงกว่ามันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2 แต่อย่างไรก็ตามการปลูกมันฝรั่งในช่วงฤดูฝนนอกจากจะเสี่ยงต่อการเกิดโรคใบไหม้

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2 มีความเหมาะสมที่จะปลูกในฤดูแล้ง เนื่องจากเป็นสายต้นที่มีความทนทานต่อโรคใบไหม้ในระดับปานกลางและให้ผลผลิตสูงกว่ามันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 และพันธุ์ Atlantic ในพื้นที่ราบ ปลูกช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงกลางเดือนธันวาคม ส่วนพื้นที่สูงตั้งแต่ระดับ 750 เมตรขึ้นไป ปลูกได้ 2 ช่วง คือเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม และเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม

มันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 1 และมันฝรั่งพันธุ์เชียงใหม่ 2 ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร พิจารณาเป็นพันธุ์แนะนำเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559

อ้อยพันธุ์อุทอง 16 และอ้อยพันธุ์อุทอง 17

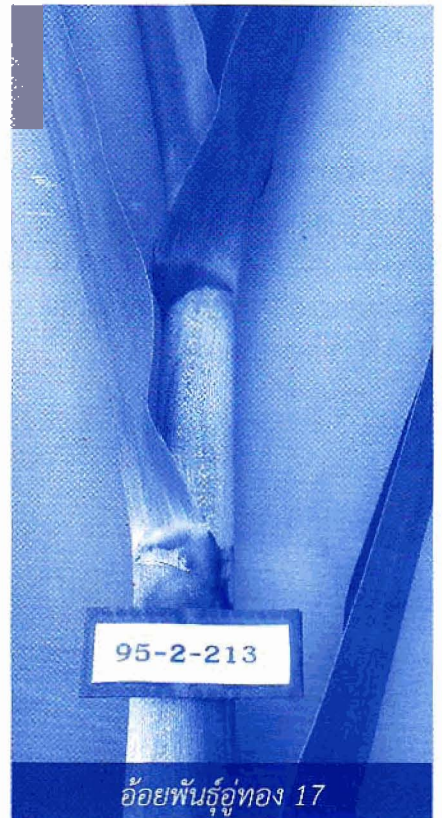
อ้อยเป็นพืชอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญพืชหนึ่งของประเทศไทย ใช้ผลิตน้ำตาล เอทานอลและผลิตภัณฑ์อื่น ข้อมูลจากกลุ่มวิชาการและสารสนเทศอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายระบุว่า ผลผลิตอ้อยเฉลี่ยของประเทศไทย ในปี 2557 - 2558 มีปริมาณ 11.08 ตัน/ไร่ ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำ และพันธุ์อ้อยแต่ละพันธุ์เกษตรกรสามารถใช้ปลูกได้ประมาณ 6 - 10 ปี เพราะโรคและแมลงศัตรูอ้อยมีมาก งานวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อยให้เหมาะสมในแต่ละแหล่งปลูกจึงมีความจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง

อ้อยพันธุ์อุทอง 16 มีลักษณะทรงกอตั้งตรง ลักษณะการติดของกาบใบกับลำต้นหลวม มีจำนวนหน่อต่อกอหลังออกอายุ 4 เดือน 10 หน่อ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 6 - 12 หน่อ สีของยอดอ้อยมีสีเขียว มีความยาวของปล้อง 11.4 ซม. เส้นผ่านศูนย์กลางปล้อง 2.8 ซม. ลักษณะปล้องทรงกระบอก โค้งเล็กน้อย ลักษณะปล้องตัดขวางมีลักษณะกลม การเรียงตัวของปล้องค่อนข้างตรง มีใบที่ปล้องมาก สีปล้องเมื่อต้องแสงจะมีสีม่วงเหลืองเหลือง สีปล้องเมื่อไม่ต้องแสงจะมีสีเขียวเหลืองเหลือง ไม่มีร่องเหนือตา และไม่มีรอยแตกของปล้อง

สีของวงเจริญเมื่อต้องแสงจะมีสีเขียว ลักษณะของวงเจริญจะนูนขึ้นเห็นได้ชัด การเรียงตัวของจุดกำเนิดรากจะไม่เป็นระเบียบ สีของจุดกำเนิดรากเมื่อไม่ต้องแสงจะมีสีเขียว ความกว้างของวงราก 0.9 ซม. มีวงไข ความนูนของตาจะมีลักษณะ

อ้อยพันธุ์อุทอง 16

อ้อยพันธุ์อุทอง 17

95-2-213

อ้อยพันธุ์อุทอง 16

สูงมาก ตากลม ตำแหน่งยอดตาจะเท่ากับวงเจริญ
ขนที่ตาจะมีขนบนปีกตา ลักษณะของทรงใบจะชัน
- ตรง ความกว้างของใบ มีขนาด 6.3 ซม. ลักษณะ
ของสันใบจะมีแถบตรงกลางพองออกปลายเรียว
แหลมทั้ง 2 ข้าง ลักษณะหูใบขอบด้านนอกจะเป็น
สามเหลี่ยมมีรอยบุ๋ม ลักษณะหูใบขอบด้านในจะมี
ลักษณะใบหอกยาว ลักษณะของคอใบจะเป็น
สามเหลี่ยมฐานเรียบ สีของคอใบจะมีสีม่วงเหลือง
ขนที่กาบใบจะมีขนกลางกาบใบและจำนวน
ขนที่กาบใบจะมีปริมาณน้อย

อ้อยพันธุ์อุทอง 16 จะมีความสูง 236 ซม.
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางลำ 2.84 ซม. มีจำนวนลำต่อ
กอ 5.26 มีจำนวนปล้องต่อลำ 22 ปล้อง ปฏิกริยา
ต่อโรคของอ้อย มีความต้านทานปานกลางต่อโรค
เส้ดำ และต้านทานปานกลางเช่นเดียวกันต่อโรค
เหี่ยวเน่าแดง และการเข้าทำลายของหนอนกออ้อย 7.67

ลักษณะเด่นของอ้อยพันธุ์อุทอง 16 คือ ให้
ผลผลิตอ้อยและน้ำตาลสูง การปลูกอ้อยปลายฝน
อาศัยน้ำฝน ให้ผลผลิตอ้อยและน้ำตาลเฉลี่ย 17.79
และ 2.14 ตัน/ไร่ ตามลำดับ การปลูกต้นฝนอาศัย
น้ำฝน ให้ผลผลิตอ้อยและน้ำตาลเฉลี่ย 13.23 และ
1.70 ตัน/ไร่ ตามลำดับ

อ้อยพันธุ์อุทอง 17

พื้นที่แนะนำในการปลูกอ้อยพันธุ์นี้คือ ควรปลูกในพื้นที่เขต
น้ำฝนปลายฤดูฝน ในจังหวัดบุรีรัมย์ อุตรธานี และนครสวรรค์
เขตน้ำฝนต้นฤดูฝน ในจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ลพบุรี
และพื้นที่อื่นที่มีสภาพดินที่คล้ายคลึงกับจังหวัดในพื้นที่แนะนำ และ
ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีน้ำขังเพราะจะทำให้ดอกออกมาก

อ้อยพันธุ์อุทอง 17 มีทรงกอตั้งตรง ลักษณะการติดของกาบใบ
กับลำต้นหลวม มีจำนวนหน่อต่อกอหลังออกอายุ 4 เดือน 7.3 หน่อ
ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางคือ 6 - 12 หน่อ สีของยอดอ้อยมีสีเขียว
ความยาวของปล้อง 12.35 ซม. มีเส้นผ่านศูนย์กลางปล้อง 3.1 ซม.
ลักษณะปล้องกลางโค้ง มีลักษณะปล้องตัดขวางรูปไข่ มีการเรียงต่อ
ของปล้องค่อนข้างตรง ไซที่ปล้องมีจำนวนมาก สีปล้องเมื่อต้องแสง
จะมีสีม่วงเหลืองเขียว สีปล้องเมื่อไม่ต้องแสงจะมีสีเขียวเหลือง
เหลือง ไม่มีร่องเหนือตาและไม่มีรอยแตกของปล้อง

สีของวงเจริญเมื่อต้องแสงเป็นสีเขียว ลักษณะของวงเจริญ
เห็นได้ชัด การเรียงตัวของจุดกำเนิดรากไม่เป็นระเบียบ สีวงจุดกำเนิด
รากเมื่อไม่ต้องแสงจะเป็นสีเหลือง ความกว้างของวงราก 0.75 ซม.
มีวงไซ ความสูงของตาปานกลาง ลักษณะของตามีลักษณะสี่เหลี่ยม
ตำแหน่งของตาสูงกว่าวงเจริญ ไม่มีขนที่ตา ลักษณะของทรงใบมี
ลักษณะชัน - ตรง ความกว้างของใบ 4.7 ซม. ไม่มีขนขอบใบ ลักษณะ
ของสันใบมีแถบตรงกลางพองออก ปลายเรียวแหลมทั้ง 2 ข้าง
ลักษณะหูใบขอบด้านนอกมีลักษณะใบหอกสั้น ลักษณะหูใบขอบด้าน
ในโค้ง ลักษณะของคอใบมีลักษณะสามเหลี่ยมชายธง สีของคอใบมี
สีเขียวและไม่มีขนที่กาบใบ

อ้อยพันธุ์อุทอง 17 มีความสูงเฉลี่ย 243 ซม. มีขนาดเส้นผ่าน
ศูนย์กลางลำ 3.14 ซม. มีจำนวนลำต่อกอเฉลี่ย 5.34 มีจำนวนปล้อง
ต่อลำเฉลี่ย 22 ปฏิกริยาต่อโรคของอ้อยมีความต้านทานต่อโรคเส้ดำ
และต้านทานปานกลางต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง และการเข้าทำลายของ
หนอนกอ 7.24

ลักษณะเด่นของอ้อยพันธุ์อุทอง 17 คือ ให้ผลผลิตอ้อยและ
น้ำตาลสูง ในพื้นที่ใช้น้ำฝนปี 2549 - 2551 ให้ผลผลิตอ้อยและน้ำตาล
เฉลี่ย 12.47 และ 1.71 ตัน/ไร่ ตามลำดับ ในเขตน้ำฝนปี 2553 -
2557 ผลผลิตอ้อยและน้ำตาลเฉลี่ย 16.56 และ 2.20 ตัน/ไร่
ตามลำดับ มีความต้านทานโรคเส้ดำในอ้อยปลูกและอ้อยต่อ

พื้นที่แนะนำในการปลูกอ้อยพันธุ์นี้คือ ในดินร่วนปนทราย เขต
ใช้น้ำฝน จังหวัดกาญจนบุรี ขอนแก่น พิจิตร ลพบุรี นครราชสีมา
นครปฐม ลพบุรี และพื้นที่อื่นที่มีสภาพดินคล้ายคลึงกับจังหวัด
สุพรรณบุรีในพื้นที่แนะนำ

อ้อยพันธุ์อุทอง 16 และอ้อยพันธุ์อุทอง 17 ได้ผ่านการ
พิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
พิจารณาเป็นพันธุ์แนะนำเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2560

หากกรมวิชาการเกษตรมีการพิจารณาพันธุ์พืชแนะนำเพิ่มเติม
จดหมายข่าวผลิใบฯ จะนำมาเสนอให้ทุกท่านได้อ่านกันอย่างแน่นอน

ทุเรียน 3 พันธุ์ใหม่

ทุเรียนพันธุ์ 9

ทุเรียนพันธุ์ 8

ทุเรียนพันธุ์ 7

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน ได้ดำเนินงานวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 โดยทำการผสมพันธุ์สลับพ่อสลับแม่จำนวน 55 คู่ผสม 17,840 เมล็ด และนำต้นกล้าลูกผสมไปปลูก จากนั้นทำการประเมิน คัดเลือกลูกผสมชั่วที่ 1 ตามเกณฑ์การคัดเลือก ทำให้ได้ทุเรียนพันธุ์ใหม่ 3 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี 7 พันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9

ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 7 เป็นลูกผสมระหว่างแม่พันธุ์ก้านยาวกับพ่อพันธุ์ชะนี มีลำต้นทรงพุ่มรูปฉัตร พุ่มโปร่ง กิ่งแขนงห่าง เจริญเติบโตดี สูงประมาณ 10 เมตร ผลมีลักษณะทรงกลมรี ก้านผลยาว 6.96 ซม. น้ำหนักผล 2.3 กก. ความหนาเปลือก 1.63 ซม. ความหนาเนื้อ 0.96 ซม. เปอร์เซ็นต์น้ำหนักเนื้อต่อน้ำหนักผลเท่ากับ 19.56% มีเปอร์เซ็นต์เมล็ดดิบ 16.6% อายุเก็บเกี่ยวสั้นเฉลี่ย 95 วัน โดยดอกบานช่วงเดือนมกราคมและเก็บเกี่ยวได้ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ลักษณะดีเด่นคือ มีสี

เนื้อเหลืองเข้ม รสชาติหวานมัน เนื้อเหนียวปานกลาง เส้นใยปานกลาง และมีกลิ่นปานกลาง พื้นที่ที่แนะนำให้ปลูกทุเรียนพันธุ์นี้คือ เขตปลูกทุเรียนภาคตะวันออก เช่น จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง ทุเรียนพันธุ์นี้ควรระวังโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน

ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 มีลำต้นทรงพุ่มรูปฉัตร พุ่มโปร่ง กิ่งแขนงห่าง เจริญเติบโตดี สูงประมาณ 10 ม. ใบมีขนาดยาวและใหญ่ รูปทรงยาวเรียว ปลายใบเรียวแหลมและยาว ผลมีลักษณะทรงกลมรี ขนาดผลปานกลาง น้ำหนักผลอยู่ระหว่าง 1.92 - 2.45 กก. มีก้านผลยาว 5.42 ซม. ทรงผลค่อนข้างกลม พูขุนชัดเจน ร่องพูไม่ลึก หนามเล็ก สั้น ขอบหนามทั้งสองข้างโค้งเข้า ตรง เนื้อหนาปานกลาง สีเหลืองสวยสม่ำเสมอ รสชาติหวานมันดีมาก เนื้อเหนียวละเอียด เส้นใยปานกลาง กลิ่นอ่อน เมล็ดมีลักษณะยาวรี สีน้ำตาล มีความหนาเนื้อ 1.46 ซม. มีน้ำหนักเนื้อ/น้ำหนักผล 38.83% เมล็ดดิบ 69.89% มีอายุการเก็บเกี่ยวปานกลางเฉลี่ย 114 วัน หลังดอกบาน โดยดอกจะบานช่วงเดือนมกราคม และเก็บเกี่ยวได้ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม

พื้นที่ที่แนะนำให้ปลูกทุเรียนพันธุ์นี้คือ เขตปลูกทุเรียนภาคตะวันออก เช่น จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง และควรระวังโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน

ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 9 มีลำต้นทรงพุ่มรูปฉัตร พุ่มโปร่ง กิ่งแขนงห่าง เจริญเติบโตดี สูงประมาณ 10 ม. ใบมีขนาดยาวและใหญ่ รูปทรงยาวเรียว ปลายใบเรียวแหลมและยาว ขอบใบเรียบ ผลมีลักษณะทรงผลค่อนข้างกลมรูปไข่ ขนาดผลปานกลาง น้ำหนักอยู่ระหว่าง 3.33 - 3.53 กก. มีก้านผลยาว 6.23 ซม. เนื้อหนาปานกลาง สีเหลืองสวยสม่ำเสมอ รสชาติหวานมันดีมาก เนื้อเหนียวละเอียด เส้นใยปานกลาง กลิ่นอ่อน เมล็ดมีลักษณะยาวรี สีน้ำตาล มีความกว้าง 3.15 ซม. ยาว 5.17 ซม. มีความหนาเนื้อ 1.30 ซม. มีน้ำหนักเนื้อ/น้ำหนักผล 19.01% เมล็ดดิบ 41.16% มีอายุการเก็บเกี่ยวค่อนข้างยาวเฉลี่ย 138 วัน หลังดอกบาน

พื้นที่ที่แนะนำให้ปลูกทุเรียนพันธุ์นี้คือ เขตปลูกทุเรียนภาคตะวันออก เช่น จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง และควรระวังโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน

ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 7 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 9 ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร พิจารณาเป็นพันธุ์แนะนำ เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559

การดำเนินงานวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ทุเรียนที่มีคุณภาพผลดี ตรงตามความต้องการของตลาด อายุการเก็บเกี่ยวสั้น สามารถเก็บเกี่ยวได้ก่อนฤดูกาลเก็บเกี่ยวปกติ สร้างความหลากหลายของพันธุ์ให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้บริโภคต้นฤดู เพื่อขยายช่วงการผลิต รวมทั้งแก้ไขปัญหาาราคาทุเรียนตกต่ำ

พบกันใหม่ฉบับหน้า : บรรณาธิการ

E-mail: prdoa55@gmail.com

ผลิิม ตำราใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

- วัตถุประสงค์ * เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
 - * เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
 - * เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป
- ที่ปรึกษา : สุวิทย์ ชัยเกียรติยศ
นิลิต สีวกุล

กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณภูมิ อุดมพร สุพศุทธิ์
พนารัตน์ เสรีทวีกุล จินตนิกันต์ งามสุทธา

ช่างภาพ : ภัณฑุญญาญู ไร่แดง

บันทึกข้อมูล : ชวิชัย สุวรรณพงศ์ อารณีย์ ต่ายทรัพย์

จัดส่ง : จารุวรรณ สุกเอี่ยม

สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 โทรสาร : 0-2579-4406

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ โทรศัพท์ : 0-2282-6033-4

www.aroonkarnpim.co.th